

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 265/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD., MBA, Karloveská 3154/6C, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 37/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 37/2011 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 7. marca 2011 podal okresnému súdu návrh na určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a na náhradu mzdy proti žalovanému – [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“).

Okresný súd nariadil termín prvého pojednávania na 16. jún 2011. Pojednávanie však bolo odročené na 22. september 2011 z dôvodu, že sťažovateľ sa predmetného pojednávania nemohol zúčastniť pre kolíziu pracovných povinností jeho právnej zástupkyne.

Dňa 22. septembra 2011 sa predmetné pojednávanie uskutočnilo, avšak z dôvodu potreby doplnenia dokazovania bolo odročené na 6. december 2011.

Dňa 6. decembra 2011 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo opäť z dôvodu potreby doplnenia dokazovania odročené na 16. február 2012. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 16. februára 2012, bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 23. februára 2012 bol nariadený termín pojednávania na 12. apríl 2012.

Dňa 12. marca 2012 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného. Sťažovateľ uvádza, že hlavným dôvodom, pre ktorý bolo odvolanie podané, bola skutočnosť, že sudkyňa, ktorej bol prípad pridelený, dostatočne neodôvodnila svoje rozhodnutie, a žalovaný preto nevedel, z akých zákonov, resp. rozhodnutí zákonná sudkyňa vychádzala.

Dňa 12. apríla 2012 sa konalo pojednávanie, na ktorom *„bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd zaviazal žalovaného na náhradu trov konania právnej zástupkyne žalobcu“*.

Okresný súd zaslal 13. apríla 2012 odvolanie žalovaného právnej zástupkyňi sťažovateľa a 18. mája 2012 aj sťažovateľovi.

Dňa 2. júla 2012 okresný súd predmetnú vec predložil na konanie a rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd následne uznesením z 19. novembra 2012 rozsudok okresného súdu zo 16. februára 2012 vrátane doplňujúceho rozsudku z 12. apríla 2012 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 6. decembra 2012.

Dňa 25. septembra 2013 bol daný pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania, pričom pokyn bol realizovaný 10. februára 2014 spolu so zaslaním predvolania na termín pojednávania nariadený na 24. jún 2014.

Dňa 24. júna 2014 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo na účely ďalšieho dokazovania odročené na 21. november 2014. V uvedený termín sa pojednávanie konalo, no napokon bolo opätovne z dôvodu potreby doplnenia dokazovania odročené na 17. marec 2015.

Dňa 16. marca 2015 bol spis okresného súdu dodatkom č. 2 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelený inej sudkyňi a 17. marca 2015 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. máj 2015. Dňa 15. mája 2015 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo nakoniec na účely ďalšieho dokazovania odročené na 12. jún 2015.

Dňa 12. júna 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré však bolo odročené na neurčito.

Dňa 14. júla 2015 bol spis okresného súdu dodatkom č. 5 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelený inej sudkyňi a 8. decembra 2015 bol spis okresného súdu dodatkom č. 9 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelený opäť inej sudkyňi.

Dňa 15. júla 2016 podal sťažovateľ sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedníčke okresného súdu.

Dňa 20. júla 2016 bol nariadený termín pojednávania na 6. október 2016.

Predsedníčka okresného súdu prípisom č. Spr. 2211/2016 z 5. augusta 2016 sťažovateľa upovedomila o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti. Podľa predsedníčky okresného súdu bola sťažnosť sťažovateľa dôvodná.

Dňa 6. októbra 2016 sa konalo pojednávanie, na ktoré sa však nedostavil „*zástupca magistrátu, pričom dôvod jeho nedostavenia sa nie je v spise uvedený*“. Pojednávanie bolo následne na účely predvolania žalovaného a doplnenia dokazovania odročené na 28. november 2016.

Dňa 28. novembra 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 18 C 37/2011-352 (ďalej len „*rozsudok okresného súdu*“), ktorým okresný súd určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané sťažovateľovi listom žalovaného zo 7. januára 2011 je neplatné.

Dňa 2. februára 2017 podal žalovaný proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

Sťažovateľ uvádza, že „*okrem spomenutého došlo k poškodeniu žalobcu aj tým, že napriek tomu, že tak žalobca, ako aj jeho bývalá právna zástupkyňa [REDAKOVANÉ] zaslali na súd doklad o skončení zastupovania v danej veci, súd rozsudok zaslal [REDAKOVANÉ] a nie žalobcovmu novému právnenému zástupcovi, čo bezpochyby celé konanie predĺžilo*“.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napriek tomu, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložitité.

Meritum predmetnej veci tvorí súčasť bežnej občianskoprávnej agendy súdov, o ktorej sa rozhoduje v podstatne kratších lehotách.

Sťažovateľ zastáva názor, že predmetná vec vyžaduje osobitnú rýchlosť konania, pretože *„okamžitým skončením pracovného pomeru bola rodina žalobcu vystavená finančnej tiesni, z toho vyplávajúcich psychických útrap a zhoršila sa celková kvalita ich života. Žalovaný bol v tom čase jediným živiteľom rodiny, nakoľko jeho manželka bola na materskej dovolenke s dvojičkami, ostali zo dňa na deň bez príjmu a žalobcova manželka bola nútená požiadať o finančný príspevok. Čo sa týka chodu rodiny v danom období, žalobca chodil nakupovať za pridelené body do sociálnej výdajne, zriadenej pre sociálne slabé rodiny. Keď rodina žalobcu prestala dostávať body, bol žalobca nútený zrušiť svoje dôchodkové sporenie a našetrené peniaze si nechať vyplatiť.*

Rovnako boli nútení zrušiť deťom termínované účty, pričom našetrené peniaze použili tak na živobytie, ako aj na zabezpečenie lekárskej starostlivosti pre deti, keďže deti boli predčasne narodené...

Ukončenie pracovného pomeru malo zlý vplyv pre žalobcu aj v oblasti hľadania si práce, pretože každý zamestnávateľ, ktorý sa o predmetnej skutočnosti dozvedel, prejavil nezáujem žalobcu zamestnať.

Zároveň považujem za dôležité podotknúť, že všetky uvedené skutočnosti boli súdu doložené.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti rozhodol takto:

„1. Základné právo alebo sloboda sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod spisovou značkou 18 C/37/2011, porušené bolo.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby v konaní vedenom pod spisovou značkou 18 C/37/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000.- Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03, II. ÚS 478/2010) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), môže tiež vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010, II. ÚS 659/2014).

Ako z obsahu sťažnosti vyplýva, sťažovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu 7. marca 2011 domáhal určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Okresný súd prvýkrát vo veci rozhodol už 16. februára 2012 a následne 12. apríla 2012 ešte rozsudkom zaviazal žalovaného na náhradu trov konania. Keďže proti rozsudku okresného súdu zo 16. februára 2012 žalovaný podal odvolanie, okresný súd 2. júla 2012 spis spolu s odvolaním žalovaného predložil krajskému súdu a krajský súd uznesením z 19. novembra 2012 rozsudok okresného súdu zo 16. februára 2012 vrátane doplňujúceho rozsudku z 12. apríla 2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 6. decembra 2012. Ako zo sťažnosti ďalej vyplýva, v období od 6. decembra 2012 do 10. februára 2014 okresný súd vo veci nevykonal žiaden relevantný úkon a obdobne to tak bolo aj v období od 12. júna 2015 do 20. júla 2016. Sťažovateľ preto

15. júla 2016 podal predsedníčka okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, podľa ktorej podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 130/2011). Účinnosť takéhoto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou.

Predsedníčka okresného súdu sťažovateľa o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti upovedomila prípisom č. Spr. 2211/2016 z 5. augusta 2016. Keďže sťažovateľ predložil ústavnému súdu aj kópiu predmetného prípisu, ústavný súd sa s jeho obsahom oboznámil. Z obsahu predmetného prípisu vyplýva, že predsedníčka okresného súdu po preštudovaní spisového materiálu a oboznámení sa aj s vyjadrením zákonnej sudkyne vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako dôvodnú z dôvodu nečinnosti okresného súdu v období od 6. decembra 2012 do 10. februára 2014 a v období od 12. júna 2015 do 20. júla 2016, čo, ako ďalej uvádza, bolo spôsobené najmä viacerými personálnymi zmenami v príslušnom súdnom oddelení. Predsedníčka okresného súdu sa sťažovateľovi za vzniknuté prietahy ospravedlnila a vec zaradila medzi sledované veci a aj keď v tom čase aktuálne zákonná

sudkyňa priet'ahy v konaní nespôsobilá, požiadala ju, aby ďalej postupovala bez ďalších priet'ahov.

V nasledujúcom období okresný súd vo veci 6. októbra 2016 uskutočnil pojednávanie, na ktoré sa však nedostavil žalovaný, a preto bolo na účely jeho predvolania, ako aj doplnenia dokazovania odročené na 28. november 2016. Na pojednávaní 28. novembra 2016 okresný súd vo veci vyhlásil rozsudok č. k. 18 C 37/2011-352, ktorým rozhodol, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané sťažovateľovi listom žalovaného zo 7. januára 2011 je neplatné. V nasledujúcom období okresný súd doručoval rozsudok a 2. februára 2017 žalovaný proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie.

V rámci prípravy na predbežné prerokovanie sťažnosti ústavný súd požiadal okresný súd o informáciu o stave napadnutého konania, pričom zistil, že okresný súd aktuálne pripravuje výzvu, aby sa k podanému odvolaniu mohol vyjadriť sťažovateľ.

Ako z už uvedeného vyplýva, v napadnutom konaní okresného súdu sa síce vyskytli dve obdobia, keď bol okresný súd nečinný, no na druhej strane podľa názoru ústavného súdu podanie sťažnosti sťažovateľom na priet'ahy v tomto konaní predsedníčke okresného súdu sa ukázalo ako účinný prostriedok nápravy, keďže okresný súd už 28. novembra 2016 vo veci samej rozhodol.

Keďže využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo (sťažnosť na priet'ahy v konaní, pozn.) podľa zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu ako účinný prostriedok nápravy a navyše okresný súd vo veci samej rozhodol ešte pred podaním sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nad rámec uvedeného pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni

tomu, aby v prípade pokračovania zbytočných prietáhov v konaní sťažovateľ v tejto veci podal novú sťažnosť.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017